

ВЫЗНАЧАЛІ ШЛЯХІ РАЗВІЦЦЯ...»

непрыманная. Краіну не пабудавач на ўтрыманстве (прычым любым — сацыяльным, эканамічным) і абыякавасці. Але да кожнай сітуацыі павінны быць свае падыходы і шляхі вырашэння праблем. Нельга сёння раптоўна адмяніць падтрымку, ільготы і гэтак далей. Гэтага не будзе ніколі, пакуль я Прэзідэнт і вы са мной працуеце. Гэта наша дасягненне, і мы павінны гэта захаваць.

Сёння час адаптыўнай сацыяльнай палітыкі. Падтрымліваючы пенсіянераў і развіваючы пенсійную сістэму, важна не забываць і аб тых, каму трэба ў цяперашняй складанай часе рухаць краіну наперад, — працоўным авангардзе. Таму патрэбны гнуткасць жыллёвай палітыкі, сістэмы аплаты працы, вызначэнне аптымальных суадносін часу працы і адпачынку.

Асноўны акцэнт сацыяльнай палітыкі будучыні мы бачым у забеспячэнні дэмаграфічнай бяспекі. Патрэбны рашэнні для стварэння малядым мамам больш камфортных умоў, каб сумяшчаць працу і сям'ю, атрыманне адукацыі. Для татаў таксама.

Для павелічэння працягласці жыцця выведзена на новы ўзровень ранняя дыягностыка захворванняў. Вельмі важная праблема, задачы мною пастаўлены і будучы кантралявацца бескампрамісна. Кожнаму беларусу будзе дадзены мінімум адзін вольны ад працы дзень за год для комплекснага амбулаторнага абследавання. Адпаведныя змены ў заканадаўства падрыхтаваны.

У мэтах выяўлення анкалагічных, эндарынных, сардэчна-сасудзістых і імунных захворванняў будучы ўкараняцца тэхналогіі штучнага інтэлекту. Дыягнастуем на ранніх стадыях — зможам эфектыўна лячыць. Асабліва анказахворванні».

«КЛАПАЦІЦА АБ СВАІМ ЗДАРОЎІ ПАВІНЕН КОЖНЫ»

«Асаблівая ўвага — вытворчасць новых айчынных лекавых прэпаратў. Шмат перспектывных распрацовак, як мне дакладваюць, пыляцца на паліцах. Сярод іх і такія, што не маюць сусветных аналагаў.

Ад Міністэрства аховы здароўя і Нацыянальнай акадэміі навук патрабуецца актыўная стратэгія па вывадзе на рынак беларускіх лекаў, вакцын, медыцынскага абсталявання, пастаяннае садзейнічанне распрацоўшчыкам і вытворцам, у тым ліку праз дзяржаўны заказ. Пазіцыя не павінна зводзіцца да ролі шлагбаума — «прапусччу/забарану». Працуйце на аперэджанне.

Калі вучоны, навуковы калектыў стварылі эфектыўны прэпарат, метады лячэння, то павінны атрымаць гарантываны працэнт ад укаранення і рэалізацыі. Нават калі распрацоўка вялася за кошт дзяржаўнага фінансавання, каб зацікавіць здзяйсняць прарыўныя адкрыцці.

Не магу не сказаць аб неабходнасці грамадзян прымаць меры па захаванні ўмацаванні ўласнага здароўя. Так, **у нас якасная бясплатная медыцына. Яна такой і застаецца. Але нават самая лепшая медыцына не здольная даць гарантыі. Чалавек сам павінен весці здаровы лад жыцця, прывільна харчавацца, своечасова звяртацца да ўрачоў, займацца фізічнай культурай і спортам, нагружацца.**

Мяне здзівіла, калі на апошнім пасяджэнні Канстытуцыйнай камісіі па выніках абмеркавання праекта Асноўнага Закона прагучала прапанова выдаць артыкул аб клопаце чалавека аб уласным здароўі. Як гэта — выдаліць? Як можна пазбавіць чалавека законна клапаціцца аб сваім здароўі? Кажуць, хвалююцца, што медыцына будзе платная. Яшчэ раз паўтараю: наша медыцына, якая ёсць, яе бясплатны характар выдатна прадэманстраваў сваю сілу. Не было б гэтага, з ковідам змагаліся бы як на Захадзе: пакуль грошы не заплаціш, ніхто лячыць не будзе. Я гэта цудоўна разумею, таму мы ніколі не пойдзем на тое, каб знішчыць бясплатную ахову здароўя. Мы будзем яе ўдасканальваць і развіваць.

Але пры гэтым кожны чалавек павінен клапаціцца аб сваім здароўі, інакш без гэтага пандэмія не завершыцца».

«СПОРТ ХАЙ ЗАСТАЕЦА СПОРТАМ»

«Даводзіцца канстатаваць, што спорт высокіх дасягненняў сёння атручаны палітыкай. Байкот будучай Алімпіяды вяртае свет

у рэаліі халоднай вайны. Для нас Алімпіяда ў Кітаі, наадварот, — гарантыя таго, што спорт застаецца спортам, а нашы атлеты змогуць змагацца без ціску.

За спартсменаў, якія будуць адстойваць гонар Беларусі, будзе хварэць уся краіна. Выступаючы на спаборніцтвах, кожны з вас павінен разумець, што з вамі — сэрцы ўсіх беларусаў. Сёння як ніколі грамадству патрэбны сапраўдныя героі, патрыёты сваёй роднай зямлі. І вы павінны паказаць вынік, чаго б вам гэта ні каштавала».

«НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ КАШТУЕ ДОРАГА»

«Нашы грамадзяне адзіныя ў імкненні да суверэннага і незалежнасці. Але незалежнасць каштуе дарага ў літаральным сэнсе гэтага слова. Гэта абарона і бяспека, уласная фінансавая сістэма, развіцця і эфектыўныя дзяржаўныя інстытуты — усё вельмі дарага. І ў мяне да вас наступнае пытанне:

«ПАВАЖАННЯ БЕЛАРУСЫ, ВЫ ГАТОВЫ ПЛАЦІЦЬ ЗА ГЭТУЮ ДАРАГУЮ РЭЧ, ІМЯ ЯКОЙ — СУВЕРЭНІТЭТ І НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ?»

Незалежнасць — гэта ўмова для захавання нацыі, магчымасць вызначаць сваю будучыню. І мы гэтае права нікому аддаць не павінны.

Перш чым адказаць, падумайце. Я знайду магчымасць арганізаваць такую форму, каб атрымаць ад вас адказ на гэта пытанне».

Фота Юлія ПСЕЦКАГА

«БЕЗ МОЦНАЙ ЭКАНОМІКІ НЕ БУДЗЕ БЕЛАРУСІ ЯК САМАСТОЙНАЙ ДЗЯРЖАВЫ»

«У нас створаны ўсе магчымасці для таго, каб зрабіць Беларусь краінай, якая дынамічна развіваецца. Сутнасць нашай эканамічнай мадэлі — эвалюцыйныя пераўтварэнні, захаванне разумнага ўзроўню ўдзелу дзяржавы ў вытворчасці тавараў і паслуг, справядлівае размеркаванне даброт.

На VI Усебеларускім народным сходзе народ выказаўся за захаванне такога эканамічнага курса. Мы яго прынялі. Гэты курс забяспечваецца агульнымі намаганнямі і ўкладам кожнага ў эканоміку і бюджэт краіны.

Без моцнай эканомікі не будзе Беларусі як самастойнай дзяржавы. Негатыўныя прыклады іншых краін гэта пацвярджаюць.

Не спраўдзіўся ні адзін са змрочных прагнозаў так званых незалежных экспертаў і міжнародных фінансавых інстытутаў. Мы перасягнулі планавыя паказчыкі 2021 года па ВУП. Лакаматывам выступіла прамысловасць, якую мы не спынілі. Як вынік — небывалы за 10 гадоў тэмпы росту вытворчасці (107 працэнтаў). Ажыўленне сусветнай эканомікі спарадзіла вялікі попыт на беларускія тавары, таму што мы не спыніліся. Айчыныя прадпрыемствы выкарысталі такую знешнюю кан'юнктуру, атрымаўшы ядрэнныя фінансавыя вынікі і практычна поўнасцю разгрузішы склады. У цэлым атрымана больш як Вр16 млрд толькі чыстага прыбытку.

Аналагічная тэндэнцыя і ў АПК: экспарт галіны дасягнуў максімальнага аб'ёму за апошнія 10 гадоў. Мы атрымалі добры прыбытак і ад сельскай гаспадаркі, і ад лесапрадуктаў. Гэтыя дзве галіны, якія працуюць на мясцовай аднаўляльнай сыравіне, забяспечваюць чвэрць знешнегандлёвых паставак. А колькі папрокаў я выслухаў у сувязі з маштабнымі інвестыцыямі ў сельскую гаспадарку, і асабліва ў дрэвапрацоўку. А іншага шляху не было. Гэта наш рэсурс, і мы яго павінны перапрацоўваць.

Сёння ў эканоміцы вытрымліваюцца ўсе тры ключавыя індыхатары збалансаванага росту. Валютны курс стабільны, рост золатавалютных рэзерваў аперэджвае прагнозы, прафіцыт знешняга гандлю максімальны з 2012 года (плюс \$4 млрд). Усё гэта дало магчымасць нават ва ўмовах санкцый скараціць знешні дзярждоўг.

Як заканамерны вынік — захавалі станоўчую дынаміку рэальных даходаў насельніцтва (102 працэнтаў), рэальнай зарплаты (амаль 105 працэнтаў). Не ўрэзалі ніводнай сацыяльнай праграмы, пабудавалі на 14 працэнтаў больш жылля з дзяржаўна-прыватнай уагледжвае стварэнне на месцах каля 100 новых вытворчасцяў і рост да \$18 млрд экспарту самых высокатэхналагічных тавараў.

У якасці прыкладу можна прывесці Петрыкаўскі ГЭК. Гэта штуршок да развіцця амаль усяго Палесся. Людзі там знойдуць работу. Нам патрэбны такія прадпрыемствы і ў іншых раённых цэнтрах.

Вывучышы ўсе нюансы за перыяд трылогіі «Малая радзіма», у пяцігадовай праграме мы вызначылі, што адпраўным узроўнем рэгіянальнай палітыкі павінны стаць 11 гарадоў па 80 тысяч чалавек і больш. Гэта будучыя лідары росту. За папярэднія два гады ўжо зроблена нямала, але далёка не ўсё. І ад урада з губернатарамі я чакаю планаў далейшых дзеянняў.

Застаецца на маім асабістым кантролі і задача адыходзіць ад празмернага будаўніцтва жылля ў сталіцы. Будзем будаваць жыллё далей для нармальнага размяшчэння прадукцыйных сіл. Бо хутка задыхнемся ад смецця і гару».

Такая дынаміка неабходна забяспечыць, нягледзячы на санкцыі.

Мы многае, калі не ўсё, зможам зрабіць самі. Гэта ўмова захавання нашага суверэннага тэту. Патрэбна толькі сістэмная і ўпарадкаваная работа па забеспячэнні эканамічнай самадастатковасці краіны. Найпершая задача — як мага хутчэй адыходзіць ад залежнасці і замяніць беларускімі аналагамі ключавыя кампаненты для рэальнага сектара эканомікі. Я гавару аб імпартазамышчэнні: ад руха-

цэнтраў, маленькіх пасёлкаў, аграгарадкаў. Пераадоленне міжрэгіянальных адрозненняў застаецца прыярытэтам дзяржаўна-палітыкі. А для гэтага трэба больш актыўна ствараць стымулы, каб людзі імкнуліся жыць на ўсёй тэрыторыі, а не толькі ў Мінску. Трэба рацыянальна размяркоўваць прадукцыйныя сілы па краіне. Задача мясцовым органам улады і ўраду — у кожным раённым цэнтры павінна быць вытворчасць на 100—150 чалавек, арыентаваная не толькі на ўнутранае спажыванне, але і на экспарт, каб утрымаць там людзей.

Ключавое значэнне ў гэтым напрамку будзе мець канцэпцыя рэгіянальнага развіцця і прынятая ў верасні праграма інавацый. Яна прадугледжвае стварэнне на месцах каля 100 новых вытворчасцяў і рост да \$18 млрд экспарту самых высокатэхналагічных тавараў.

У якасці прыкладу можна прывесці Петрыкаўскі ГЭК. Гэта штуршок да развіцця амаль усяго Палесся. Людзі там знойдуць работу. Нам патрэбны такія прадпрыемствы і ў іншых раённых цэнтрах.

Вывучышы ўсе нюансы за перыяд трылогіі «Малая радзіма», у пяцігадовай праграме мы вызначылі, што адпраўным узроўнем рэгіянальнай палітыкі павінны стаць 11 гарадоў па 80 тысяч чалавек і больш. Гэта будучыя лідары росту. За папярэднія два гады ўжо зроблена нямала, але далёка не ўсё. І ад урада з губернатарамі я чакаю планаў далейшых дзеянняў.

Застаецца на маім асабістым кантролі і задача адыходзіць ад празмернага будаўніцтва жылля ў сталіцы. Будзем будаваць жыллё далей для нармальнага размяшчэння прадукцыйных сіл. Бо хутка задыхнемся ад смецця і гару».

«МАСТЫ І ДАРОГІ»

«Неабходна ўлічыць урок з мостам на Нямізе. Тым больш ён не першы. А праведзена ж была праведзена ў сакавіку мінулага года. Стан усіх маставых збудаванняў павінен быць на пастаянным кантролі.

Таму асаблівую ўвагу трэба ўдзяліць рэканструкцыі мастоў. Мы абследавалі масты і ведаем, дзе маставыя пераходы трэба неадкладна мадэрнізаваць. Трэба гэта зрабіць у што б там ні стала.

Мэта — выканаць праграму «Дарогі Беларусі»: адрамантаваць і пабудавач за пяцігодку не менш як 7 тыс. км мясцовай сеткі і 5 тыс. км рэспубліканскай. Рэспубліканскія і іншыя значныя дарогі больш-менш прыведзены ў парадак, іх стан трэба толькі падтрымліваць. Цяпер усе сілы кінуты на мясцовыя дарогі. Людзі скардзяцца, што мясцовыя дарогі ў дрэнным стане, асабліва ад абласных цэнтраў да раёнаў і ад раёнаў да аграгарадкаў. Гэтую задачу неабходна мэтанакіравана і метадычна вырашаць.

Пакуль тэмпы ядрэнныя. У мінулым годзе выкананы рэканструкцыя і рамонт на 750 км рэспубліканскіх дарог і больш як 1300 км мясцовых. Уведзены ў эксплуатацыю ўчасткі аўтамабільных дарог да горада Смалявічы, частка трасы Мінск — Мікашэвічы. Адрамантавана 46 дарожных збудаванняў на рэспубліканскія аўтамабільныя дарогі. Вядуцца будаўніцтва паўднёва-заходняга абходу Магілёва, рэканструкцыя моста праз Заходнюю Дзвіну на пад'ездзе да Наваполацка і яшчэ 13 буйных маставых збудаванняў.

Неабходна звярнуць увагу і на тое, што пазлыз да дарог трэба ствараць рабочыя месцы — запраўкі, рэстараны, кафэ, майстэрні, гасцініцы. Калі патрэбны адзін сістэмны дакумент на маім узроўні, уносьце яго, каб было адно рашэнне і людзі больш не хадзілі па дазволы».

«НЕ ЗНІЖАЦЬ УВАГІ ДА АГРАГАРАДКОЎ»

«Неапраўдана зніжана ўвага мясцовых улад да аграгарадкаў. Разам з тым дзякуючы каласальнай рабоце ідэя іх стварэння матэрыялізавалася амаль у 1,5 тыс. населеных пунктах, у сельскай мясцовасці створаны якасна новыя ўмовы жыцця. Прыгожыя катэджы на месцы струхлыхых дамоў, дагледжаныя падворкі, заасфальтаваныя вуліцы, газ, водазабеспячэнне і іншая неабходная інфраструктура сталі прыцягваць тысячы людзей, якія гатовы працаваць на зямлі, ствараць сем'і, гадаваць дзяцей. Упэўнены: развіццё аграгарадкаў і перспектывных сельскіх населеных пунктаў павінна прадаўжацца. Кірунак

«ПЕРААДОЛЕННЕ МІЖРЭГІЯНАЛЬНЫХ АДРОЗНЕННЯЎ — ПРЫЯРЫТЭТ ДЗЯРЖПАЛІТЫКІ»

«Сфарміраваны ў рамках праграмы на пяцігодку пералік праектаў павінен быць абавязкова рэалізаваны, асабліва ў рэгіёнах. Менавіта там трэба зрабіць прарыў. Гэтага чакаюць. 30 гадоў асноўныя рэсурсы спажывалі Мінск і буйныя абласныя гарады. **Мы сур'ёзна завінаваціліся людзям на месцах. Да канца пяцігодкі стандарт якасці жыцця павінен ісці менавіта адтуль — з раённых**